

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

61002, м. Харків, вул. Чернишевська, 80

e-mail: ndipzir@gmail.com

тел.: (057) 700-06-63, 700-06-79

сайт: ndipzir.org.ua

Вих. №167 від 14 грудня 2023 р.

**ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК
НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО ІНСТИТУТУ
ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ**

**до проєкту Закону України
«Про внесення змін до Закону України «Про освіту» щодо
запровадження правового регулювання відносин у сфері езотеричної
освіти»**

(реєстр. № 10283 від 23.11.2023)

У пояснювальній записці до даного законопроєкту зазначено, що законопроєкт підготовлений з метою запровадження правового регулювання відносин у сфері езотеричної освіти, сприяння захисту прав та інтересів всіх учасників зазначених відносин, визначення базових правил ведення діяльності у сфері езотеричної освіти та забезпечення дотримання вимог законодавства України (податкового, трудового, у сфері регулювання підприємницької діяльності, захисту прав споживачів і т.д.) суб'єктами діяльності під час здійснення езотеричної освіти..

Згідно Міжнародного стандарту класифікації професій (ISCO-88: International Standard Classification of Occupations/ILO, Geneva), рекомендованого Міжнародною конференцією статистики праці Міжнародного бюро праці для застосування при розробленні документів з професійної класифікації, що полегшує міжнародний обмін професійною інформацією, передбачено професійне угруповання 5151 «Астрологи та

подібні працівники», до якого належить професійна назва роботи «астролог», та професійні угруповання 5152 «Віщуни долі, хіроманти та подібні працівники», до якого належать професійні назви «віщуни долі», «нумеролог» та «хіромант».

Подібні ж підходи, але у менш деталізованому вигляді, передбачено у затвердженій структурі нової редакції ISCO 2008 року (ISCO-08), зокрема, мала група 516 «Інші працівники, які надають індивідуальні послуги», до якої належить професійне угруповання 5161 «Астрологи, ворожки та працівники подібних професій».

Керуючись зазначеним в Україні вже офіційно існують такі професії як «астролог» (код КП 5151), «ворожка» (код КП 5152), «хіромант» (код КП 5152) відповідно до Національного класифікатора професій ДК 003:2010.

Відповідно до частини першої статті 43 Конституції України кожен має право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується.

Відповідно до статей 42, 43 Господарського кодексу України підприємництво - це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку. Підприємці мають право без обмежень самостійно здійснювати будь-яку підприємницьку діяльність, яку не заборонено законом.

Слід зазначити, що частиною четвертою статті 181 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі - КУпАП) вже передбачена адміністративна відповідальність за ворожіння в громадських місцях.

Кримінальним Кодексом України (далі - КК) встановлена відповідальність за порушення порядку зайняття господарською діяльністю (стаття 202), за зайняття забороненими видами господарської діяльності (стаття 203) тощо.

Неправомірною підприємницькою діяльністю вказаних осіб в разі належного її оформлення може наставати за відповідними статтями КУпАП

за обман покупця чи замовника (стаття 155-2), порушення законодавства про захист прав споживачів (стаття 156-1), порушення порядку провадження господарської діяльності (стаття 164).

Відповідно до ст. 74-1 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» передбачено право на зайняття народною медициною (цілительством). Особи, які не мають спеціальної медичної освіти, зареєстровані в установленому законом порядку як фізичні особи - підприємці та отримали спеціальний дозвіл на зайняття народною медициною (цілительством), виданий центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, мають право на зайняття народною медициною (цілительством). Кваліфікаційні вимоги до фізичних осіб - підприємців, які займаються народною медициною (цілительством), та умови зайняття народною медициною (цілительством) встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я. Порядок видачі спеціального дозволу на зайняття народною медициною (цілительством), перелік документів, необхідних для його одержання, та порядок анулювання спеціального дозволу на зайняття народною медициною (цілительством) встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Перелік документів, що засвідчують право цілителя провадити медичну практику в галузі народної нетрадиційної медицини:

1. Атестаційно-експертний висновок із зазначенням дати контрольної атестації та експертизи, конкретного виду медичної діяльності, фаху лікаря, разом з яким має проводитись медична діяльність та захворювання, при лікуванні яких виявлено позитивний результат.

2. Спеціальний дозвіл на право медичної діяльності у галузі народної і нетрадиційної медицини.

3. Ліцензія МОЗ України на медичну практику за спеціальністю "народна і нетрадиційна медицина".

Відповідно до Наказу МОЗ України від 10.08.00 № 195 "Про надання спеціального дозволу на медичну діяльність в галузі народної та нетрадиційної

медицини”, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20.02.01 за № 150/5341.

Положення про організацію роботи цілителя, який здійснює медичну діяльність в галузі народної та нетрадиційної медицини, затверджене Наказом МОЗ від 11.02.98 р. № 36, визначає умови та організацію роботи цілителя (особи, яка не має спеціальної медичної освіти, але володіє певним обсягом професійних знань та вмінь в галузі народної та нетрадиційної медицини).

Тобто є не зрозумілим, як проєкт Закону співвідноситься з вже існуючими нормами законодавства.

Узагальнюючи викладене вище, можемо зробити **висновок**, що проєкт Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про освіту» щодо запровадження правового регулювання відносин у сфері езотеричної освіти» (реєстр. № 10283 від 23.11.2023) потребує суттєвого доопрацювання.

Виконавці: к.ю.н., ст.н.д. учений секретар Любчич А. М.

З повагою,

Директор

Науково-дослідного інституту

правового забезпечення

інноваційного розвитку НАПрН України

к.ю.н., доцент

Сергій ГЛІБКО